



Lezen aan de randen van het vak: het theorie-atelier

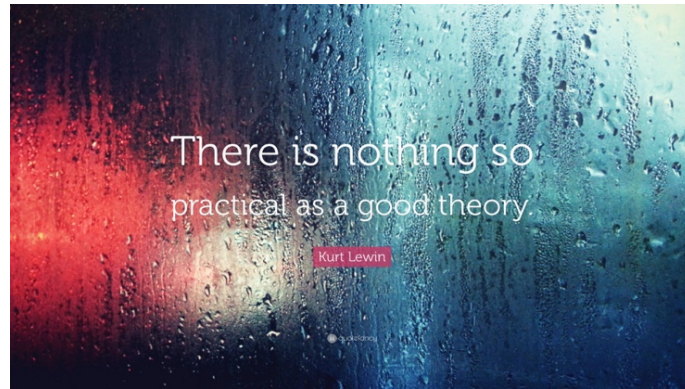
Je hebt al een theoretische basis op het gebied van organiseren en veranderen en je hebt al jaren ervaring opgedaan als ervaringsprofessional. Je kunt natuurlijk nog een veranderkundig boek lezen of duiken in de nieuwste organisatiehypes. Maar wat zou je ervan vinden om te duiken in thema's aan de randen van het vak van organiseren en veranderen? Om minder voor de hand liggende onderwerpen in de diepte te verkennen en te kijken wat we ermee kunnen in ons vak? En dat te doen in een opzet die je motiveert om aan lezen toe te komen? Waarin twee stevige docenten het voortouw nemen door alvast een beeld te schetsen wat er speelt rondom zo'n thema. Waarin je met een kleine groep de ideeën verteert door middel van een goed gesprek. Dat is wat wij gaan organiseren. Omdat we het zelf leuk vinden om te doen en omdat het leuk is om samen te doen.

Wat is het idee?

Wij, Leike van Oss en Hans Vermaak, houden van kennis. Wij schrijven en doceren over organiseren en veranderen. Maar vooral lezen we ook. En dat smaakt altijd naar meer. Want meer de diepte ingaan of nieuwe thema's verkennen levert veel op. Wij denken dat meer mensen dat leuk vinden om te doen, maar dat velen er vervolgens niet aan toekomen. De waan van de dag is groot, en waar moet je beginnen? Daarom organiseren wij een theorie-atelier waarin we daar met anderen (en voor onszelf) tijd voor maken.

Concreet betekent het dat we zes ochtenden organiseren, elk gekoppeld aan een bepaald thema. Een van ons beiden maakt rond zo'n thema een verhaal over wat interessante ideeën en auteurs lijken, waarom het raakt en wat je er mee zou kunnen doen, maar ook waar het puzzelt en ongemakkelijk is. Zo'n introductie sturen we vooraf al op of vertellen we ter plekke. Vooraf krijg je van ons ook een lijst met literatuur die je zeker moet lezen of bekijken, en met verdiepingsopties voor wie hongerig is.

Op de ochtenden bespreken we wat we gelezen hebben, onderzoeken de inzichten samen en maken het ons zo meer eigen. Tot we net voor de lunch vooruitkijken naar de volgende bijeenkomst en kort na de lunch geïnspireerd vertrekken.



Waarom denken we dat het niet alleen leuk maar ook waardevol is?

Vraagstukken in organisaties kunnen best complex zijn. Veelal beperken ze zich niet eens tot de grenzen van organisaties, zitten er niet alleen verschillende maar ook minder eenduidige kanten aan, zijn er heel wat mensen bij betrokken en zijn ze allesbehalve waardevrij. Je moet met anderen samen kunnen werken om verschil te maken. En oog hebben voor de context waarin je dat doet omdat die zowel mee- maar juist ook tegen kan werken; denk aan politieke belangen, culturele normen en regulatieve structuren. Kortom: vraagstukken zijn meervoudig en meerlagig.

Caleidoscopisch kijken helpt je de vele kanten van zo'n vraagstuk te zien. En op basis daarvan te begrijpen waardoor dingen gaan zoals ze gaan. Dat alleen al geeft rust. Maar het helpt ook om zinnige handelingsperspectieven te zien. En daar mee aan de slag te gaan. Dieper begrijpen en krachtiger handelen.

Kennis is in onze ogen hierbij wezenlijk. Het helpt je nieuwe kanten zien waar je anders blind voor bent. Het helpt je je in te denken in andersdenkenden en (ook in jouw omgeving) bruggen te slaan tussen werelden. Kennis verschaft allerlei lenzen op de werkelijkheid: robuuste theorieën, mooie concepten, afwijkende verhalen, inspirerende lessen. Je haalt ze van elders en kan zo op de schouders van anderen staan.

De uitdaging daarbij is om niet zomaar achter een populair boek aan te lopen, maar om je in te lezen rondom een thema. Zodat je niet de ene of andere auteur volgt, maar je eigen mening opmaakt door verschillende gezichtspunten tot je te nemen. En daar de rode draden en verschillen in te zien. En zo je eigen conclusies te trekken. Waardoor je zelf steviger in je schoenen staat, want je weet waar je ideeën op gebaseerd zijn, je ziet voor- en nadelen. Je kan kritisch denken, maar ook kennis in je eigen woorden overdragen. Het verleent je, terecht, gezag. Daarom is kenniswerk van waarde. Maar het is ook een vaardigheid op zich, merken we. We zien dat veel veranderaars die vaardigheid niet altijd in de vingers hebben. En we zien dat velen er niet zomaar de tijd voor weten te maken. Deze korte leergang biedt structuur en steun om kenniswerk te (leren) doen.



De thema's

Het aantal mogelijke thema's is natuurlijk groot. Wij zijn geïnteresseerd in die thema's die losjes gekoppeld, maar heel relevant zijn in deze tijd. Dat kunnen thema's uit aanverwante vakgebieden zijn, of nieuwe ontwikkelingen in ons eigen vakgebied. Thema's waarop je niet altijd goed aangesloten bent, maar wel wil zijn.

Wij hebben vijf thema's uitgekozen:

- Transitiedenken: een benadering waarin de gegroeide sociale systemen van de afgelopen decennia worden gezien als niet alleen de oplossing, maar steeds vaker de oorzaak van maatschappelijke problemen. Hoe organiseer je een proces van creatieve destructie om daar afscheid van te nemen en iets anders voor in de plaats te krijgen? Enorm actueel en een goed startpunt van het atelier. Need we say more?
- Ecology of mind en de hersenen: na de psychologie hebben we de neurologie ontdekt als iets waarmee we het individuele perspectief kunnen versterken. Maar onze neurologische bekabeling heeft een sociale kant. En al heel lang geleden schreef Bateson, en na hem bijvoorbeeld Capra hoe mind eerder een systeemkenmerk is dan een kenmerk van de mens.
- Dekolonisatietheorie: een kritische blik op geïnstitutionaliseerde vormen van geweld waar je voor je het weet zomaar aan meedoet of lastig is om aan te ontsnappen. Verandering rond beladen vraagstukken zoals armoede, klimaatcrises of racisme verlangt een cartografie van de fundamenteën van moderniteit en de (on)mogelijkheden om die te hervormen. Met 'black lives matter' in het nieuws erg actueel.
- Beschaving en spanning: we leven in een maatschappij waarin de complexiteit en diversiteit groot is. De spanning die dat oproept is niet op te lossen door bij je zuil of in je eigen bubbel te blijven. Maar het is ook overweldigend als die spanning een globaal karakter krijgt en in korte tijd viraal over de wereld kan trekken. Hoe kun je hiernaar kijken en welke rol kunnen we hierin spelen?
- Process theory: het ongemak in de literatuur over organiseren en veranderen groeit over dat we te veel denken in statische termen: alsof organisaties dingen zijn en uit stabiele onderdelen bestaan. Hoe zou het zijn als we alle zelfstandig naamwoorden vervangen door werkwoorden? Zowel klassieke als moderne denkers bepleiten het denken in processen als een krachtiger maar ook veel lastiger vast te pakken alternatief: wat doet het als je vanuit 'process theory' naar je werk en naar verandering kijkt?

Zoals je ziet, is er ruimte voor een nog thema. Dat vinden we na verloop van tijd met elkaar.

Wanneer?

De bijeenkomsten startten in het najaar en vinden ongeveer eens in de anderhalve maand plaats. De groep houden we klein (10-13 mensen). Je tekent in voor zes bijeenkomsten plus voorwerk.

Vanwege enthousiaste reacties, organiseren we twee parallelle groepen, die in vaste samenstelling eenzelfde traject doormaken.

Groep A treft elkaar op:

- woensdag 30 september 2020
- vrijdag 27 november 2020
- vrijdag 8 januari 2021
- vrijdag 19 maart 2021
- vrijdag 14 mei 2021
- vrijdag 25 juni 2021.

Groep B treft elkaar op:

- vrijdag 9 oktober 2020
- vrijdag 4 december 2020
- vrijdag 22 januari 2021
- woensdag 31 maart 2021
- vrijdag 21 mei 2021
- vrijdag 2 juli 2021.

Voor wie?

Wij denken dat dit theorie-atelier geschikt is voor mensen die de nodige basiskennis hebben over organiseren en veranderen (dus niet alleen ervaring!), en die bereid zijn tijd te maken en zich in te lezen. En die het prima vinden als nieuwe kennis mogelijk haaks staat op wat ze geloven en niet meteen praktisch toepasbaar is.

Is het wat voor jou? Stuur een email naar ons beiden (hans@hansvermaak.com en leike@organisatievragen.nl) met een alinea over wie je bent en wat je achtergrond is, en een alinea over waarom je wil deelnemen en waar je op hoopt. Wij selecteren op basis daarvan een groep die goed bij elkaar en bij dit idee past.

Nog wat logistieke details

Locatie

We komen bijeen op een fijn plek in of tussen Utrecht en Amsterdam. Welke locatie dat wordt, laten we je nog weten.

Kosten

De kosten voor zes bijeenkomsten bedragen € 2.200,-. We rekenen geen BTW. We sturen je de factuur zodra de groep definitief start. De kosten gelden voor het geheel. Intekenen op een van de sessies kan niet.

Aanmelden

Wil je deelnemen, zet dan de data in je agenda en stuur ons de mail (zie hierboven). We starten zodra de groep groot genoeg is. Dat kan in oktober of november zijn. Wij laten je zo spoedig mogelijk weten of je meedoet en wat je voor de eerste keer te lezen hebt. Dan ook ontvang je van ons de factuur.

Corona

Op moment van schrijven, hebben we nog te maken met coronamaatregelen en we verwachten dat die nog wel een tijdje blijven. Natuurlijk zoeken we naar locaties waar we Corona-veilig kunnen werken. Ook als de maatregelen strenger zouden worden. Mocht er een volle lockdown komen, dan moeten we helaas de bijeenkomsten afzeggen. In dat geval brengen we je alleen de gehouden sessies en de annuleringskosten voor locaties in rekening voor zover die er zijn. De rest van het bedrag ontvang je retour.

Over onszelf

Wij zijn beiden ervaren zelfstandige adviseurs, docenten, onderzoekers en schrijvers. We lezen wat af en we verkennen graag met anderen wat de waarde is van wat we lezen. Zie voor meer achtergrond onze sites: www.organisatievragen.nl en www.hansvermaak.com

